

۱۰۶-
دموقراسی

حکومت خلق . مساوات

معلوم که صورت حکومت یا موناخی (پادشاهق)
یا آرسطوقراسی (حکومت اعیان) یا خود
دموقراسی (حکومت خلق . مساوات) اولور

اوائل اسلامده شکل حکومت دموقراسی ایدی
یعنی پادشاه سلطان مَلِک یوق . مساوات
وارایدی . اسلام حکومتنی ایضاح ایچون
خالد بن ولید (رضی) حضرتک شو کلامی کافردر
وقتا که هرقل طرفندن آلی یوز دیکر روایتده
یدی یوزبیک عکراید باهان نه ارمخی
سردار روم یرموک ده اصحاب کرام ایله

انکار ایدر چیری درر . جبره ذهاب کرک
چیری الله دن بیسون کرک طبیعت و تصادفدن
هپ نتیجه عجبوریت دیمک اولمازی .
بنم بیلدیکم شورکه حقوقدن بحث ایتمک عدالت
و ظلم حقری ایلمک فاعل مختاره اینانمش مؤمنلره
سزادر

علم اصول الحقوقک جهت وحدت عرضیه سی نه در
احکام حسنه تفریح ایدن اصولی عرض و ترویج
و برملتک قانونلرینی فهم و افتاء و تطبیقه دار تعلیم
اشته برعلمک غایتی ده بودر
مدنیت و نظام الامم ده بونکله تنظیم اولنور

والسلام

مخاربه به طوتش دیر ... باهان مصائبه
 دائر ملامه ایچون و حقیقتده حید اید در دست
 ایلمک ایچون خالد بن ولیدی ارتاغنه دعوت ایدی
 خالد یوز قدر دلاورلرایله باهانک چادرینه ورودنه
 باهان عربی عباره اید خطبه به آغاز ایدوب دیدی که
 الحمد لله الذی جعل سیدنا المسیح افضل الانبیاء
 و ملکننا افضل الملوک و امتنا خیر الامم
 یعنی حمد و شکر الله که سید مز عیسی افضل انبیاء
 و ملکبری افضل ملوک و امت عیسوی مز
 خیر الامم قیلدی ...
 باهان برید باشلاینجی خالد صبر اید میروب
 مرتومک نطقه کدی و ردیه اوله رق شوید
 بر خطبه به آغاز ایدی

الحمد لله الذی جعلنا نؤمن بنبیننا و نبیینکم
 و جمیع الانبیاء و جعل امیرنا الذی ولیناه امرنا
 رجلاً کبعضنا لوزعم انه ملک علینا عزله و فلسنا
 نری ان له علینا فضلاً الا ان یکون اتقی منا
 بعد ارتعابه ده اسلام عسکری ترک بر بیک ایدی

۱۰۸۵

وقد جعل الله تعالى امتنا تأمراً بالمعروف و تنهى عن المنکر
 و تقرب بالذنب و تستغفر منه و تعبد الله تعالى وحده
 لا شریک له

یعنی شکر الله که برنی محمد علیه السلام و سزک سفیدگز
 عیسیه و جمیع انبیایه مؤمن قیلدی و بزیم امیر مز
 که بزانی اختیار مزله امور مزه والی یایدن بزیم کی
 بر آدم قیلدی شوراده ده که اگر امیر مز کندی بزیم
 اوزریمزه ملک زعم ایت در حال عزل ایدرز
 امیر مزک بزیم اوزریمزه اصلاً بر مزیتی اولدیننی ظن
 ایتمز ملکه بزودن زیاده متقی اوله (یعنی
 ان اگر مکم عند الله اتقاکم مقتضایه تفرک
 فضیلتنه صاحب اوله) ... الى اخره

اشته روملر وارمنیله روزنگلر ملک طایند قزک
 ایامده الله آدملری یعنی خالد و اصحاب کرام
 امیر المؤمنین (هم) حقه برید اعتقاد ایدر لر دک
 ره اولوقت امیر عربین الخطاب ایدی (رض)

دیمک کہ اولوقت حکومت اسلامیہ دمرقراسی ایدی
مساوات وارایدی

شورقہ دخی مسئلہ ی ایضاح ایدر
یمندن کلان تماشا اسماہ تقیم اولندقدہ هریریک
حصه نه مقدار اصابت ایتدی امیرالمؤمنین
عمره دخی ارتدر دوشمیدی .

برکون عمر آرقه سنده ارتماشدن برانتاری اولدینی
حالده منبره چیقرب اجتماعی جهادہ تشویقاً نطق
ایدرکن صبابه دن بری قیام ایدرب دیدی کہ
« ای عمر بوندن صلره بزسنی دکلمیز »

عمر « نیچون » دیدی . صحابی « زیرا سن کندینی
بزمله مساوی ملرتما یرب امتیاز لاندردک چرنکه
ین قماشنی حین تقسیمده سن دخی بزمله برابر جمعک
دوشن پارچه یی المشیدک شمدی سنک اوزرندہ
کور دیکز روبه ار پارچه دن چیتماز دیمک کہ سن
اولوقت بزدن زیادہ المشک کہ روبه یاپدک
اشته بر جہتہ امتیاز لاندک » دیدکده

عمر اوغلی عبداللہه باقرب ۹ عبدالله قالت
برآدمه جواب ویر « دیدی . عبدالله قیام
ایدوب ارآدمه جواب ویردی کہ « امیرالمؤمنین
عمر حصه نه اصابت ایدن پارچه دن کندینه
روبه یاپتی استدی تراش ییتشمدی اولوقت
بن کندی حصه نه اصابت ایتش اولان پارچیب
عمره ویردم ایکیسه بریرہ کلخه برید بر روبه چیتدی
اورحالده معترض صحابی ۹ اویله ایسه
بز عمری دکلرز « دیوب اوتوردی

(رضوان الله تعالی علیہم اجمعین) *

دمقراسی حکومت خلق و مساوات نہ دیمک اولدینی
اکلاشلدیب شمدی بز دیرزک اودر لوشکل حکومت
ارید بر موقمده ارید بر قومده ایدی کہ آنلریکدک
یکجهت صادق و عابد و متقی امت واحده دن
عبارت ایدیلر آنلرده الله قورقوسندن بشقہ
قورقویوق آنلرده الله یولنه خدمتدن بشقہ

۱۰۸۸
ایشان یوق آنرده حسین اخلاقدن بشقہ تنظیمات
یوق حاصلی آنرا الله آدماری ایدیلر . انلاطونک
خیالات اولان مسارات اصولی آنرده فعل و عمل
چمیتدی .

شهمدی فرانسزلردن حریت و مساوات نامیله
هرکون آرتمقده اولان برزقہ قراللیغی خوادیدرب
دموقراسی اصولنده مساوات یاہتی استیورلر
فقط ایچلرنده الله آدماری یوق یعنی قلوبده
خوف الهی کبی برزقہ قاهره یوق .

برندجیل حریت ویمک عقلنه کلانی سولیک وانقاع
ایصال ایدیه جک استگنی بلا مانع اجراء ایتمک
اشته بریطاقم فرانسزک عقلینه کندی جانلری
استدی اشبر ۱۸۷۰ مایس ابتدا سنده اللهی
انکار ایتمک اوزره برعزتہ چیمقاردیلر (پارسده)
الله ایمان ایدنره قارشو قوللاندق لری لسان ندرج
لایقسنز ادبیز اولدینن مطالعہ ایدنلرک معلومی .
برقرمک که حریتینن جماعت ایچره تحدید ایدیه جک

حلدنای دد ۱۸ علوم عربیہ ۱۰۸۹
اخلاق یوق الکر بویده بر تربیه سز مملکتده حریت
واختیاری تحدید ایدر برزقہ قاهره بولنمارسه
حال نیه منجر اولور . شبهه یوق شوکوزل پارس
شوعالمک تقلیده چالش دینی معمر فرانس برایکی
سنه ده خراب اولور .

دموقراسی مساوات برعند لیبدرک کلستان
اخلاق حسنده نغمہ ساز اولور بویده مزبله تلربده
اریلد عندیلب محبوب اوترمی .
فرانسزک دموقراسی افکاری کندی موقعلرنده
محصور قالمایوب مطبوعات واسطه سید شرق
وغرب و شمال و جنوب منتشر اولمقده بولندیقندک
استانبولده وقاهره ده و طهرانده و بخاراده و کابلده
دخی برکون اولاجق که بوانکار فتنه انگیز اولاجق
بنار علیہ برده بزم طرفلره طوغرو باقم .

بزم بیک شهر لری برده اخلاق اور و پالیلر کندت
دها کوتور بزر بحال کلمشز که برقاری ایله

۱۰۹۰
 ایکی ساعت خار تندنشین اولوبده نفسنی ضبط ایدده
 بیلان آدم بیزده پارمه‌له گوستریلور و صاحب‌کارانه
 عدادلنور کتابلی بیزده و آغزلی بیزده نوزدر فزولعه
 کی سوبله نیزی که « ابراهیم افسدی برقیزایل،
 برکیجه برادرد بولنشین نفسنی ضبط ایتشده
 قیزه طوقنماش ۱۱ »

اررد پاده برارکک برقاری ایلد ارچ کون ارچ کینه
 خلدنشین اولور و بیلک خاطرینه بیلکلهز مع هذا
 بوفعلی عادی عدادلنور مدعه سزاوار برعمل کورنیز
 بزم مملکتده شوطنیان (کوک) موقعک حرارتیله
 حرارت شهوت حمل اولنسون کورک یورکلرده و کویلورده
 بویله صبر سزلق کورنمندیکی جهته شهرلرده سترک
 ویردیکی حرصه حمل اولنسون هر نه درلو تاویل قابل
 ایسه ایدلسون (اخلاق حمیده ایلد تکین
 اولنق قابل می دکل می . اشته بحث بونده .
 هر عملیز هر حالیز که بر شهوت مسئله نه مقیسد
 تهذیب اخلاق ایلد تربیه اولنق الزمدر .

حلدنک دد ۱۸ علوم عربیه ک
 ۱۰۹۱
 بزم مملکتد خلقنک استعدادخا صری حکومتدن یالکز
 احتیاجات جسمانیه لرینک تویه نه منتظر دکلد
 بزم مملکتد استعدادی بر حکومت بکلکه احتیاجت
 معنویه لرینی دخی استیفا ایتسون . حاصلید فرقان
 ایلد خلقی حسن اخلاقه بعث ایلسون . برید فرقان
 ایسه مورخنی در یعنی پادشاهلق .

شمدی بزه عمر دخی کله نه یاپار
 مثلا بری قالمقوبده « قاریلر دخی انساندر ارکلدر
 اختلاط حقلری در حتی سن قاریلری ارکلدر برابر
 محاربه یه بیلد کوندر دک ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ دیجه اولسه
 عمر ۶ اوارکلدر اوقاریلر سزدکلکز آندر
 انسان ایدی سزدکلکز ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ دیر و دره سنی
 کورتر یعنی حریت و مساراتی قاصه حق نظامدر
 وضعنه محتاج اولور .
 کیم بلیز که دموقراسی مسارات اصولنک ال
 شرعی ال اعلای حکومت اولدیفنی .
 نه چاره که استانبول خلقی هپ مکشانه لی شیخ دکل

ادبه بر خلاق که توجه جزایر کبی بر عضوی قوی پی ده
هیچ حسن ایتمدی . سمرقند و طاشکند و بخارا
گورتلرینی سیرری سنک ویزلتیسی کبی ایشند
اوزرندن اوتوز طقوز عالی پاشا دها اشیراجق
در کس لرده طومالدی

بر ادبه بر قوم ارلشز که درت مکتب چو خیمز بریره کلنه
بری پادشاه اولوب دیکرله مناصب توجیهیه اربون
ارینارلر . درت صاچان صقالک امور دیده و سحرده
رجالز حمیت نامیه بجمع ایتسه هربری ریاستی اعلان
ایله فرماندان اولمغه قالمیشور

شویه براخلاقده ارلان غلغده اخوت و مسارات
قضیه لرینی کیم صاتار کیم الوب

دهلکن کونه قدر حریت و حمیت نامیه بر بجه نفرک
ارکنه درشن فاضل پاشا لک قارون قدرده زنگین
و منصب و التفات عالی به غیر محتاج اولدینغ جالده
سپاکنه بر مجلس خاص اعمنائغ اوت طیقادی
حمیت و حریت نامیه تشبیح ایدوب قبریس وردرس

دعکه قلم لرینه اسیرایتدیکی بوجه اهل ایمانک
آه وانینندن ذره جه متأثر اولدینغ کورلمدی
بویده مسکین بویده اخلاقسنز خلقک یالکز احتیاجات
جسمانیه لرینی دکل احتیاجات خلقیه لرینی دخی
تسویه ایده چک حکومت لازم .
عمر کبی امیر استورسه عثمان و علی و خالد
کبی الله ادملری اولمالی

دموقراسی اصولنی وقتیه سجاجه تکلیف ایتدیله
سجاج دیدی که « تباذروا التمر لکم » یعنی سز
ابوذرا اولوکز بن ده سزه عمر اولایم .

(لبئس المولی و لبئس العشر)

بر کلامی یالکز سجاج سویلیبور . یکی اوروپانک
سیاست مؤلفلری دخی بویله دیبور .
جان جاق روسو دیرک « اگر الله آدملری
وارسه بوندر دموقراسی صورتیه حکومت اولوزلر
اشبور سال جدید مؤلفانندن اصول علم

حدائق دد ۱۸ علوم عربی

۱۰۹۲
السیاسة نام کتابده (موسیو پارینو) دیرک
جماعت متمدنه دن اکثرک راحتتون دموقراسی
صورت حکومتی مزیتدر فقط برصورت ازمنک
وموانک تربیه کامدسیه پیشمش وکفایت درجه
ایریش دیک پرلنده تنظیم اولمش اولمالی ...
..... « (صحه ۴۸۴)

سؤال

حریت و مساوات حقوق بشریدن اولفله
صحیح اولان صورت حکومت برحقوقی کامل اولاند
برصورت حکومت ایسه دموقراسی در

جواب

نه کوزل نظر نه صحیح نتیجه شهر یوق بربریدر
لکن برگره ده نظردن عمده که لم باقم دموقراسی
تشکیلی شوریده ممکن می دکل می . اشته بحث
برراده . چونکه علم فقه ده علم سیاستده

۱۰۹۵

صحیح دیندکده بونک معناسی امکان اجراء

و عمل و نفع معنارندن ایرلماز موسیو پارینو

صحه ۴۸۶ دیرک « ادعاه اولان صحت

که پیشمش ایرمش دکلدن صحت دکلدن

زیرا سیاست ده صحیح امکان و عمل و نفع دن

ایرلماز ۴

بزم فقهلرده کی « لایحوز الافشاء بالاقوال الصمیمیه

المهجرة العمل « قاعده سی دخی بوکاراجمدن

مملکت عثمانیه ده دموقراسی نک عدم امکان اجراء

وجه یالکز اخلاق بوز و قلعنی می در . بز برمثال

ارلق اوزره اخلاقتن بحث ایتشیدک .

مملکت قطعات مختلفه ده پارچه پارچه اولماسی

و وسعت و السن و عادات و ادیان مختلف اصحاب

اقوام کثیره اید مگون بولنماسی هپ دموقراسی

و مساوات اوکنده برسدن .

حالا دنیا ده عمده کلشن نه قدر جمهوریته کورینور

مثلاً مملکت عثمانیه کجی برارده مسارات اجراسی
امکانه مثال اولامدقن بشقه بلکه عدم امکانی
گستر .

شمی نرده دمورقاسی وار . سنت مابین ده
دکلی می . ارجهور ملت واحد دن عبارت اولدین
حالده طوطی طوطی سکزیبک نفرسدن عبارت .
اندر جمهوری اون سکزیبک نفرس .

لوبک ارتوزبیک . برم ممالک متفقہ سی
نهایت طقسان بیک نفرس .

برند و بولنه بکر برن قصبه لر قبیلدن مملکتزده
اوله جمهوریته اداره یہ موقع وحالرخه استعداد
جای بحث می در مع هذا برند دولترجمایزده
یشامقده لر .

اوردپاره الک بیک جمهوریته که برن طونه ولایتی
قدرجه بررور ایکی بچی میلیون نفرسدن عبارت
حالبرکه موقع وحالجه شمیدی اصول اداره یہ
نه قدر مستعد . اوراده جمهوریته ممالک

۱۰۹۷

متمدده نک بربرید عهد ووقاقدن عبارت . یعنی

اسویچره ده هر مملکت کندی امتیاز راداره سی محافظه

ایتمک شرطیه اتفاق ایتمک . یوقسه بیلدی کمز

دمورقایتی دکل . اوراسی بر ممالک متفقہ که ایکی

لساندن بشق بوق (آلمان . فرانسز) ایکی بچی

ملیون نفرس ایچنده فقط اوج درت بیک یهودی وار

. خریستانلقدن بشق دین یوق . مع هذا مملکت

خرستیان مذاهب مختلفه منقسم . مثلاً قاتولیک

اید پروتستانت مختلفه دکل . طقوز قانطون

صرف قاتولیک بیدی قانطون پروتستانه منحصر

یکری ایکی قانطوندن نقطه آلتی محل وار که اوراده

قاتولیک و پروتستانت مختلفه بولنه یور

اسویچره ده خریستانلک دیندار صوفی . دیمک

اوراده اخلاق وار فرانسکی دکل .

قالدی که اسویچره نک تعریفزکی بکری ایکی قانطونه

تقسیم قلذرق ممالک متفقہ حاله کیرمسی وکلیات

نظرا یچون برن ده حکومت متفقہ تعیین ایتمی

انجق سترسین اخیرده در . اقدیجه اوراده جمهوری
برنام بی معنادن عبارت ایدی چونکه صورت حکومت
بر اولمایوب اویج قاننون کشتی زاده لرله اداره اولور
آرسلوقراسی . آلتی قاننون دموقراسی . باقی
مملکت بی پارلی . هائی زده مسارات .

اوت یکی دنیاده (آمریکا) بریوک جمهوریست
ایشیدملکده در که ممالک متفقہ آمریکا در براییه
برم دنیا مزه هیچ برمثال گستره مز
آمریقاده اداره مزبورده برچوق ممالک مستقلندک اتفاق
واحداید منعقدارمش ارموقه وارموقه تربیه
رحالنه مناسب برصورت حکومتدر .

ادراسی ستیز تریتوریز دیستریقز
ناملریه مملکت وقضا زناحیه ی منقسم .
آلتی بوزبیک نفوسی اولان محل مملکت دینور
هرمملکت اداره سنده مستقل رامتیازمخصوصی
سافلدر . اولوزبش مملکت اولوب هربری

ستقلال اداره رامتیازنی محافظه شرطیه اتفاق
ایتشد براتفاقک راشغظون شهرنده برحکومت
وار برحکومت اتفاقیه سناتو اید شوری النواب
دن مرکب . حکومت اتفاقیه ربیسی درت سال
ایچون انتخاب اولنور وبرده ربیسی وکیلی بولنور
حکومت اتفاقیه آلتی بوزبیک نفوسی اولان یرک
یعنی مملکتک اداره نه قاریشاماز آنجق تضارک
اداره نه باقار نواحی ایب مضاف اولدینمی
یردن اداره اولنور .

شومسه دن دخی سکوت اولمازکه دموقراسی
فی الحقیقتہ برخیالدن عبارتدر چونکه معناسی
حکومت خلق دیمک دکل می (یونادن ماخوزمرکب
دموس خلق . اهالی . قرانوس حکومت)
اصل حکومت خلق اولدرکه نه نظام ونه قرار یابیلدجق
خلق بجمیع ایدرب بالاستشاره قرار ویرلر نصلک
ایام خلاننده جامعہ طویلا نوزلردک

نفرس قلید دن عبارت برکوچک یرده ارید خلقک
بالیتبع استشاره سید حکومت ممکن ایسه برجلت
یرلرده نصل اولور افراد اهالی دایما نصل اجتماع ایدیلر
هرکسک ایسی کوجی یوق می احتیاجلرینه نصل
ونه وقت سعی ایدرلر .

اشته برنظره بنا قطنیا حکم اولنه بیلرکه صحیح بردموقری
تأسیسی ممکن دکلاور .

برعدم امکانه مبنی دونه شمده دنیاده کوریلان
جمهوریتلرده خلقک اجتماعندن **مبعوثان** اجتماعنه
عدول اولمشدر

مبعوثان مجلسلرینک اش دوزکونی اسویجره نکلر
اراده هر یکر می بیک نفرس برکیل انتخاب ایدلر
بعث ایدر . دیمک دلک می که یکر می بیک نفرز رأی ایدلر
راجع اولایور مع هذا بر مبعوثان دن مرکب مجلسلره
اتفاق شمال درجه منده اولدیفندن اکثریت آرایه
اعتبار لازم کلا سکی هر یرده بالیتجربه حسن اولمش برتفسیر
بوندلره برابر فقط مجلسده حاضر اولان مبعوثانک

اکثریت آراسنه اعتبار قاعده جاریه در
برعالمده حضار مبعوثانک اکثریت آراسی عامه
خلقک رأی وحکومتی دینلک مناسز قالمالار می
نه چاره که امکان ایدلر عمل اشته برورده لوده اولر بیلور
شمده برمسئله ایدلر صحت وحقیقت سیاسیه
بعثی نظریاتده و عملیاتده تفریق اولندی کندی
فقط برتقریردن برمسئله چیتدی شایان حفظ
شوک بر حکومت که شورى النواب مجلسنی قبول
ایدر ممکن الملل جمهوریت صورتک روحه صاحب
اولمش اولور

دموقراسی اورزینه چکن شو بختلر فہام اولند ب شمده
باتلم که مثلا مملکت عثمانیہ دموقراسی مسارات
نصل ممکن اولور . برنجه اجناس وادیان
رمذ اصب دالسنه مختلف بی جمع وترجید نه کیفیت
میسر اولور
عجبا آمریکا واسویجره کبی اصول اتفاق

BİLLİ KÜTÜPHANASI
ANKARA

نه غریبدرکه انگلتره ده و فرانسده جمهوریت طرفداران
دموقراسی دن مساراتدن حریتدن بحث ایدر لر لکر
قنادای هندی جزایری قریبجینی الدن براتقی استرلر
هد شوفرانزله حریت و مساراتدن دم اودلرده همده
سزار کبی (قیصر) صاحبقرانلق استرلر
مادام که حریت و مسارات اولاجق نه جنسجه نه دینجه
نه عادیجه نه موقعیه کندیله نه قطعا مناسبتی اولیان جزایر
عربلیله سزال ایتسونلر باقلم آندر کندی امیر لرین
ولوفظالم اولسون فرانسز جمهوریه ترجیح ایدر لر ایتملری

سؤال

استانلرده شمذیکی ادايه حاضره بویدجه قانسون می

جواب

قاناسون . — نه یاپسون — پارلمنتو صوری
یعنی اصول مشورت اوزره حکومت مختلطه صوری که اشو
۱۸۷۰ سال حاضر میلادی ده فرانسده ذنخی بو اصولی قبول
ایتدی — بو اصولک بزه عانک جهرتی نه در
— خلاصه . بزده کی مجلس عالی توسیع اولور
برده اهالی نك انتخابیلر شورکی النواب مجلسی اچیلور
وزراء مسؤل طوتیلور . وزرانک مسؤلیتی
دیمک شورد که وزرانک سیرت سیستی شورکی النوابیه
معرض بحثه قونور اورداه اعضاده مباحثه و مطارحه
ایدر وزراء جواب ویرلر نهایت اگر سیرتوزر
اکثریت آراء ایلد تحسین اولنورسه وزراء منصبلرنده
قالورلر و اکثریت آراء سیرت وزرانک علیهنده

تشکیل ارنه بایرین

بر تشکیل امکانه ذهاب اروپا اوروپا کی
 صربیک آفریقاده کی مصراید واروپا ده و شرقه کی
 بلغارک آفریقاده و غربده کی ترنس اید عقد اتفاق
 امکانه ذهاب دیمک نه خیالدر .

برن آکلایا بیدجکمز مسله مثلاً دولت عثمانیه برلندینی
 مرتقمه و حاله و جماعتنه صالح بر دولت کپادشاهلق
 ارملالی .

فرانسه ده انگلتره ده زده ارلر سه اولسون جمهوریت
 انکاری هر نه قدر قبارسه نه یا پابیلور . عملیات
 باقمالی . . . . . وقتیه انگلتره ده و فرانسه ده جمهوریت
 یابدیلر منع فساد امم و مثل نظام عالم اولدی
 فرانسه جمهوریتی در که ابتداء شرد تسلط ایتدی
 ردولت عثمانییه . انگلتره اید و روسیه اید پک مضر
 اتفاقه پابند ارملانده مجبور قیلدی

مع هذا جمهوریتی نه قدر پایا ار اولبید

۱۰۶
 نہ غریبدرکہ انگلترہ دہ و فرانسندهہ جمہوریت طرفدارانہ
 دموقراسی دن مساراتدن حریتدن بحث ایدر لر لکر
 قنادای ہندی جزایری قریبچینی الدن براتق استملر
 ہلہ شوفرانزلر حریت و مساراتدن دم اودلدرہ ہمدہ
 سزار کبی (قیصر) صاحبقرانلق استملر
 مادام کہ حریت و مسارات اولایق نہ جنسبہ نہ دینجہ
 نہ عادیجہ نہ موقیجہ کندیلرینہ قطعا مناسبتی اولمیان جزایر
 عربلرینہ سزال ایتسونلر باقلم آند کندی امیرلریج
 ولو ظالم اولسون فرانسز جمہورنہ ترجیح ایدر لری ایتملری

سؤال

استانزلدہ شمدیکی اداہہ حاضرہ بویدجہ قانسونکی

جواب

قاناسون . — نہ یاپلسون — پارلمنتومورق
 یعنی اصول مشورت اوزرہ حکومت مختلط صورتی کد اشتر
 ۱۸۷۰ سال حاضر میلادی دہ فرانسنہ دخی بو اصولی قبول
 ایتدی — بو اصولک بڑہ عامکد جہتی نہ در
 — خلاصہ . بڑدہ کی مجلس عالی توسیع اولنور
 بردہ اہالی نیک انتخایبہ شوری النواب مجلسی اچیلور
 وزراء مسؤل طوتیلور . وزرانک مسؤلیتی
 دیمک شودرکہ وزرانک سیرت سیتی شوری النوابہ
 معرض بحثہ قونور اورادہ اعضاء مباحثہ و مطارحہ
 ایدر وزراء جواب ویرلر نہایت اکر سیرتوزر
 اکثریت آرار ایلہ تحسین اولنورہ وزراء منصبلرندہ
 قالورلر و اکثریت آرار سیرت وزرانک علیہندہ

چیقارسه وزیرار منصبیدن دوشتر .

سؤال

بوتدیراید مایه درحال پاره بولو دیررمی دولت ممالک
واسه سنه و امارتله حکمنی پرریده بیلورمی

جواب

بومسکدر بتون بتون بشقه مسکدر در بزم سولیکر
تدبیر اید دولت عثمانیه درم ایله ده وانا طرولده اعنی
بوگونگی کون طوغریدن طوغری یه عسکر و دیرکو المقتده
ادلدیننی ممالک معدوده و معینه سنه دولتنی براس
قوی اوزره تأسیس ایتشن اولور . اشته بو قدر .
مالیه پاره یی اوزون اوزون زمانلک تدبیر ثروت
بولور . امارتله تسلط قوت قاهره مسئله سی
اید قوت قاهره استانبول دولتی اکتساب ایتک
(بزم زعم مخصوصه کوره) کچشد برکا احتمال بو قدر
افریقایه باقیفه تونس طرابلس غرب و مصر
اوچی برلسرب (اگر عقلربنی باشارینه طرولایه بیلورسه)
دنیا ده اگ اعلا واک پایدار بر دولت اسلامیه

تشکیل ایده جکدر برارلما دیننی حالده اوروپانک
قره قاهره سی آفریقایی ضبط ایده جکدر
ارحاله استانبول جزایره یاپدیننی قدرجه برپرستو
یا پاید جکدر . اشته او قدر .

بزم نظر مزده اولاندرجه بوازم مقدر در یعنی چاره نرد
اما استانبول دولتی آفریقا ممالک متعده سننی
توحید پولیتیکسنی طریده برافریقا دولتی تولید نه
شم دیدن کوز آچاره کندی بقاسن بر بیک پاردهچی
بولشن اولور والی یوم القیام خاندان عثمانی
تاریخلرده بر شرف اید دخی یاد اولنور .

والله اعلم بالصواب

م